

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 598/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

53/2011. (II. 23.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. november 15-én előterjesztett **panaszát** a 2011. február 23-án tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Gödöllői Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. november 15-én, a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványán terjesztette elő a panaszát, majd azt 2010. november 26-án aláírásával ellátva is megerősítette.

Előadása szerint 2010. november 15-én, kb. 19 óra körüli időben telefonon tett bejelentést a Gödöllői Rendőrkapitányság ügyeletére. A bejelentés tárgya az volt, hogy a hívást megelőzően a panaszos a lakása erkélyén dohányzott, amikor arra lett figyelmes, hogy egy kb. 50 év körüli férfi, aki munkásruhát és fehér vagy világos baseball sapkát viselt, továbbá ősz körszakálla volt, az erkély előtt parkoló, bordó színű Skoda gépkocsi kerekeinél matat, és hallani lehetett, hogy azokból levegőt enged ki. A panaszos rászólt a férfira, aki nyugodt tempóban a közeli söröző felé távozott. Ekkor hívta a panaszos a rendőrség 107-es számát, ahol kapcsolták a Gödöllői Rendőrkapitányságot.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos M. r. főhadnaggyal beszélt, és tájékoztatta őt a történetekről. A rendőr ezek után azonban a panaszostól – felelősségre vonva őt – azt kérdezte, miért nem fogta el a rongálót. A panaszos a rendőrnek azt a választ adta, hogy arra ő nincs felhatalmazva, és az nem is kötelessége.

Később a panaszos – aki a rendőrség háta mögött lakik – bement a kapitányságra, és személyesen is előadta álláspontját a rendőrnek. M. r. fhdgy. azonban újfent számon kérte rajta, hogy miért nem fogta el az elkövetőt, megjegyezve, hogy egy „ilyen nagydarab melák lemehetne és elfoghatná”.

A panaszos mind morálisan, mind szakmai szempontból, mind pedig jogilag sérelmezi a főhadnagynak a bejelentésre adott reakcióit. Álláspontja szerint ő a hatályos törvények szerint teljesítette állampolgári kötelességét, és sajnálatosnak tartja, hogy M. r. fdgy nincs tisztában azzal, hogy egy nyugállományú rendőrnek nincs intézkedési kötelezettsége. A panaszos megjegyzi, hogy ugyanezen rendőrtiszttel volt már hasonló jellegű konfliktusa.

A fentiek alapján kéri a történetek kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A Gödöllői Rendőrkapitányság Ügyeleti eseménynaplójának tanúsága szerint 2010. november 15-én 8 óra és november 16-án 8 óra között az ügyelet 17 bejelentést rögzített.

Egy esetben egy gödöllői lakos tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki valamikor a 2010. november 14-e 19 óra 30 perc és 2010. november 15-e 20 óra 15 perc közötti időben a Sz. utca [...] szám közötti területen lévő parkolóban álló gépkocsija bal első gumiját kiszúrta.

Az érintett a rendőrségi iratokkal együtt megküldött feljelentési jegyzőkönyv tanúsága szerint 2010. november 15-én 22 órakor tette meg személyesen feljelentését a rendőrkapitányságon. Előadta, hogy gépkocsijával 2010. november 14-én 19 óra 30 perckor parkolt le a Sz. utca [...] szám közötti parkolóba, és november 15-én 20 óra 15 perckor akart legközelebb elindulni vele, azonban észrevette, hogy a jármű bal első gumija lapos, azt feltehetőleg kiszúrták.

A bejelentő 2010. november 17-én kelt és a rendőrségnek címzett leveléből kiderül továbbá, hogy a feltételezett elkövetővel a panaszost időközben szembesítették, és a panaszos megerősítette, hogy ezt a személyt látta az autó megrongálásakor.

2) A szolgálatban lévő főügyeletes 2010. november 15-én a panaszos bejelentéséről az alábbi tartalommal készített feljegyzést.

19 óra körüli időben a panaszos arról tett bejelentést, hogy a J. utcában az erkélyéről látta, amint a 3. szám előtt parkoló egyik személygépkocsi kerekénél ismeretlen személy matat, esetleg megrongálja azt. A bejelentő megjelölte a jármű típusát, színét és a rendszám

betűjeleit. Jelezte továbbá, hogy nyugalmazott rendőr, akit a főügyeletes időközben azonosított is.

A főügyeletes megkérdezte a panaszost, hogy ha rendőr volt, miért nem ment le az utcára, vagy legalább kiabált rá az elkövetőre, amire válaszul a panaszos „idefigyelj, kisapám” felszólítás után megszakította a beszélgetést.

Később a bejelentés nyomán rendőrök jelentek meg a panaszos által megadott, és a megyei ügyelet vezetőjén keresztül pontosított helyszínen, eljárásukról külön jelentést készítettek.

A panaszos 19 óra 15 körüli időben megjelent a kapitányság épületében, és a főügyeletessel akart beszélni. Megmutatta neki a nyugdíjas igazolványát, és közölte, hogy neki nincs joga intézkedni. Jelezte továbbá, hogy mivel a főügyeletet alkalmatlannak tartja feladatai ellátására, aggályait jelezni fogja az ORFK-nak, majd fenyegetőzve távozott az épületből.

3) A Gödöllői Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr- Járőrszolgálati Alosztály állományába tartozó rendőrök 2010. november 15-én az alábbi jelentést rögzítették.

A fenti napon 19 óra 20 perckor az ügyeletvezető utasítására megjelentek a bejelentésben megjelölt címen. A helyszínen megállapították, hogy a panaszos leírásának megfelelő személygépkocsi bal első kereke le van engedve, de egyértelműen nem volt megállapítható, hogy kiszúrták-e. A jármű tulajdonos a helyszínen nem volt fellelhető, tanúkutatás vagy adatgyűjtés nem volt lehetséges.

4) A rendőrség arról nyújtott továbbá tájékoztatást a Testületnek, hogy 2010. november 5-e és 2010. december 2-a között technikai okok miatt nem került sor a telefonos bejelentések rögzítésére, így a panaszos bejelentéséről nem áll rendelkezésre hangfelvétel.

III.

A Testület vizsgálat tárgyává tette a főügyeletesnek a panaszosi bejelentésre adott válaszreakcióját. Mivel ugyanakkor a panaszos nem sérelmezte a bejelentés alapján keletkezett intézkedési kötelezettség keretében fogatosított további cselekményeket, a panaszeljárás keretében a Testület ezeket nem vizsgálta.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 54. §-ának (1) bekezdésében foglalt emberi méltóságát az alábbiak szerint.

A panaszos kifogása szerint miután a telefonban előadta, hogy mit látott, az eljáró főügyeletes kérdőre vonta őt, hogy miért nem fogta el az elkövetőt. Álláspontja szerint ő a hatályos törvények szerint teljesítette állampolgári kötelességét, és sajnálatosnak tartja, hogy a főügyeletes nincs tisztában azzal, hogy egy nyugállományú rendőrnek nincs intézkedési kötelezettsége.

A főügyeletes elmondása szerint a telefonhívás alkalmával megkérdezte a panaszost, hogy ha volt rendőr, miért nem ment le az utcára, vagy legalább kiabált rá az elkövetőre, amire

válaszul a panaszos „idefigyelj, kisapám” felszólítás után megszakította a beszélgetést. Később, 19 óra 15 körüli időben a panaszos személyesen is megjelent a kapitányság épületében, és a főügyeletessel akart beszélni. Megmutatta neki a nyugdíjas igazolványát, és közölte, hogy neki nincs joga intézkedni.

A panaszos és az érintett rendőr előadása tehát megegyezik abban, hogy a rendőr kérdőre vonta a panaszost, hogy miért nem avatkozott be az erkélyről látott jogellenes cselekmény félbeszakítása érdekében.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) az őrizete vétel szabályai között, 127. §-ának (3) bekezdésében rögzíti, hogy a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

A Be. szóhasználatából egyértelmű, hogy a tetten ért elkövető elfogása az állampolgárok szempontjából nem kötelezettség, hanem lehetőség. Nyilvánvaló tehát, hogy a panaszos, bár jogszerűen megtehetette volna, nem volt köteles közbeavatkozni – még akkor sem, ha egyébként nyugalmazott rendőr (ráadásul elmondása szerint rászólt a feltételezett elkövetőre, tehát az általában elvárható módon beavatkozott az esemény sorba).

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében „a Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Felhívja továbbá a Testület a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek normatív előírásoknak, mégis alapjaiban határozzák meg a rendőri hivatás értékeit, és erkölcsi iránymutatásul szolgálnak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 5. pontja szerint „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot [...]”.

A Testület a fenti rendelkezésekre hivatkozással számos korábbi állásfoglalásban is leszögezte már álláspontját, miszerint az intézkedő rendőröktől – mint közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés.

Az, hogy a rendőr a panaszost felelősségre vonta egy olyan cselekmény elmulasztásáért, amelyre a panaszosnak semmiféle kötelezettsége nem volt, és ezzel azt implikálta, hogy neki felróható módon elmulasztott megakadályozni egy jogellenes cselekményt, csorbította az állampolgári kötelezettségét egyébként teljesítő panaszos méltóságát, ezért az ügyben a Testület megállapította az alapjogsérelmet.

IV.

Ugyanakkor az ügy összes körülményének figyelembe vételével a Testület úgy ítélte meg, hogy a jogsértéssel okozott érdeksérelem nem volt olyan fokú, hogy megalapozza az ügynek az országos rendőrfőkapitány elé utalását, ezért – figyelemmel az Rtv. 93. § (2) bekezdésére – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. február 23.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTETÜLET